

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY – PROPOZYCJA
KLASA V SZKOŁY PODSTAWOWEJ**

Poniższy zestaw wymagań edukacyjnych na poszczególne oceny uwzględnia planowane osiągnięcia ucznia w zakresie wiedzy i umiejętności zawarte w rozkładzie materiału i planie wynikowym zintegrowanym z serią *Podróże w czasie*. Zestaw ten to jedynie propozycja. Nauczyciel może wykorzystać przedstawiony podział wymagań w swojej pracy dydaktycznej lub zmodyfikować go tak, by w pełni odpowiadał on specyfice klasy i indywidualnym możliwościom uczniów, z którymi pracuje.

TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	Poziom konieczny ocena dopuszczająca	Poziom podstawowy ocena dostateczna	Poziom rozszerzający ocena dobra	Poziom dopełniający ocena bardzo dobra	Poziom wykraczający ocena celująca
1. Czas w historii	Uczeń zna: • sposób mierzenia czasu, którym posługują się ludzie w Europie • wydarzenie, które dało początek obowiązującemu w Europie systemowi datacji • rzymski system zapisywania liczb Uczeń rozumie: • pojęcia: nasza era (n.e.), przed naszą erą (p.n.e.), wiek (stulecie), historia, tysiąclecie • zasady ustalania wieku i połowy wieku dla danego wydarzenia historycznego	Uczeń rozumie: • pojęcia: prehistoria, epoka Uczeń potrafi: • wyjaśnić, czym historia różni się od prehistorii • wymienić epoki należące do prehistorii i historii • przedstawić ramy chronologiczne epok historycznych	Uczeń rozumie: • pojęcie: chronologia Uczeń potrafi: • wyjaśnić, co oznacza stwierdzenie, że podział na epoki jest umowny		

2. Od myśliwych do rolników	Uczeń rozumie: • pojęcie: rewolucja neolityczna Uczeń potrafi: • zlokalizować na mapie obszar Bliskiego Wschodu • porównać koczowniczy tryb życia z osiadłym	Uczeń rozumie: • pojęcia: paleolit (starsza epoka kamienna), neolit (młodsza epoka kamienna), rzemiosło Uczeń potrafi: • wyjaśnić skutki rewolucji neolitycznej	Uczeń zna: • podstawowe zajęcia ludzi epoki paleolitu i neolitu Uczeń potrafi: • wymienić najważniejsze informacje dotyczące warunków życia ludzi w epoce paleolitu i neolitu • wyjaśnić, dlaczego zmiany w sposobie życia ludzi epoki neolitu nazwano rewolucją neolityczną	Uczeń zna: • ramy chronologiczne epoki paleolitu i neolitu Uczeń potrafi: • scharakteryzować epokę paleolitu i neolitu	Uczeń rozumie: • znaczenie rewolucji neolitycznej
3. Cywilizacje Sumerów, doliny Indusu i Chin	Uczeń zna: • nazwy rzek, nad którymi powstały pierwsze cywilizacje Uczeń rozumie: • pojęcia: Mezopotamia, Żyzny Półksiężyc Uczeń potrafi: • wskazać na mapie Żyzny Półksiężyc • zlokalizować w czasie i przestrzeni cywilizacje Starożytnego Wschodu (Mezopotamii), cywilizacje nad wielkimi rzekami (Indie i Chiny)	Uczeń rozumie: • pojęcie: pismo obrazkowe Uczeń potrafi: • wymienić wspólne cechy pierwszych cywilizacji	Uczeń rozumie: • pojęcia: społeczeństwo, miasto-państwo Uczeń potrafi: • wymienić osiągnięcia Sumerów	Uczeń rozumie: • pojęcia: cywilizacja, podział pracy Uczeń potrafi: • przedstawić dokonania mieszkańców doliny Indusu oraz Chin	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w jaki sposób narodziła się cywilizacja Sumerów

4. Starożytny Egipt	Uczeń rozumie: • pojęcia: państwo, faraon, monarchia Uczeń potrafi: • zlokalizować w czasie i przestrzeni cywilizację starożytnego Egiptu • przedstawić warunki naturalne panujące w Egipcie • rozpoznać starożytne pismo egipskie	Uczeń zna: • system sprawowania władzy w Egipcie • organizację społeczeństwa w starożytnym Egipcie • rodzaje pisma stosowane w starożytnym Egipcie Uczeń rozumie: • pojęcia: pisarz, hieroglify, papirus Uczeń potrafi: • umiejscowić w czasie istnienie monarchii w Egipcie • wytłumaczyć, co oznacza stwierdzenie, że Egipt był darem Nilu i jakie znaczenie miała ta rzeka dla starożytnego Egiptu	Uczeń rozumie: • pojęcie: danina • na czym polegała trudność w posługiwaniu się pismem hieroglificznym Uczeń potrafi: • wymienić uprawnienia faraona • wyjaśnić, jaką rolę w państwie egipskim odgrywali pisarze	Uczeń rozumie: • pojęcia: ustrój, wezyr, prowincja • z czego wynikała i na czym polegała nieograniczona władza faraona Uczeń potrafi: • dostrzec zależność między położeniem geograficznym a narodzinami cywilizacji egipskiej • scharakteryzować strukturę społeczeństwa w Egipcie	Uczeń rozumie: • pojęcie: monarchia despotyczna Uczeń potrafi: • scharakteryzować funkcjonowanie państwa egipskiego
5. Wierzenia starożytnych Egipcjan	Uczeń zna: • głównych bogów starożytnego Egiptu Uczeń rozumie: • pojęcia: politeizm (wielobóstwo), mumia, piramida	Uczeń potrafi: • scharakteryzować system wierzeń w Egipcie	Uczeń rozumie: • pojęcia: balsamowanie, sarkofag Uczeń potrafi: • wyjaśnić, jaką rolę w wierzeniach Egipcjan odgrywał faraon • opowiedzieć, w jaki sposób faraonowie próbowali zapewnić sobie życie wieczne	Uczeń potrafi: • przedstawić jedną z teorii na temat sposobu, w jaki budowano piramidy • przedstawić wyobrażenia Egipcjan na temat życia pozagrobowego	Uczeń rozumie: • pojęcia: sąd Ozyrysa, tzw. Księga Umarłych Uczeń potrafi: • wymienić etapy procesu mumifikacji zwłok • omówić poszczególne etapy sądu Ozyrysa nad duszą zmarłego Egipcjanina

6. Starożytny Izrael	Uczeń zna: • postacie: Abrahama, Dawida, Salomona Uczeń rozumie: • pojęcia: Biblia, monoteizm (jedyńbóstwo), Stary Testament, Nowy Testament, judaizm, Dekalog Uczeń potrafi: • wyjaśnić różnicę między monoteizmem a politeizmem • wskazać na mapie Palestynę, królestwo Judy, królestwo Izraela oraz Jerozolimę	Uczeń zna: • symbole judaizmu Uczeń rozumie: • pojęcia: Ziemia Obiecana, Izrael • dwoistość znaczenia słowa Żydzi Uczeń potrafi: • zlokalizować na mapie pierwsze siedziby Żydów • scharakteryzować system wierzeń w starożytnym Izraelu	Uczeń rozumie: • pojęcia: Biblia hebrajska, Tora Uczeń potrafi: • wyjaśnić znaczenie Biblii • podać różnicę między Biblią hebrajską a Biblią chrześcijańską	Uczeń zna: • daty związane z dziejami Żydów Uczeń rozumie: • pojęcie: tzw. niewola babilońska • z czego wynika ostrożność, z jaką historycy podchodzą do Biblii jako źródła historycznego Uczeń potrafi: • ocenić znaczenie Biblii w dziejach ludzkości	Uczeń potrafi: • opowiedzieć o losach narodu żydowskiego
Początki cywilizacji (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

7. Demokracja ateńska	Uczeń zna: postać: Peryklesa Uczeń rozumie: pojęcia: polis, demokracja na czym polegała demokracja ateńska Uczeń potrafi: zlokalizować na mapie Grecję i Ateny	Uczeń rozumie: pojęcia: zgromadzenie ludowe, rada pięciuset, sąd ludowy, ostracyzm na czym polega wyjątkowość demokracji ateńskiej Uczeń potrafi: umieścić w czasie powstanie i rozwój demokracji ateńskiej	Uczeń rozumie: pojęcia: Hellada, Hellenowie, barbarzyńcy Uczeń potrafi: scharakteryzować organizację polityczną starożytnej Grecji przedstawić procedurę ostracyzmu porównać pozycję mężczyzny, kobiety i niewolnika w społeczeństwie ateńskim	Uczeń zna: organizację społeczeństwa w Atenach peryklejskich Uczeń rozumie: dlaczego Grecy nie utworzyli jednego państwa Uczeń potrafi: scharakteryzować system sprawowania władzy w Atenach peryklejskich dostrzec różnice między demokracją ateńską a demokracją współczesną	Uczeń potrafi: scharakteryzować strukturę społeczeństwa Grecji
8. Mitologia grecka	Uczeń zna: najważniejszych bogów greckich Uczeń rozumie: pojęcie: bogowie olimpijscy Uczeń potrafi: zlokalizować na mapie Olimp wyjaśnić, jak mieszkańcy Grecji wyobrażali sobie bogów	Uczeń zna: bohaterów mitów greckich: Prometeusza, Heraklesa Uczeń rozumie: pojęcia: mitologia, mit, heros, Hades Uczeń potrafi: zlokalizować na mapie Delfy wymienić główne cechy religii starożytnych Greków	Uczeń zna: dziedziny życia i zajęcia, którym patronowali bogowie greccy Uczeń potrafi: scharakteryzować system wierzeń w Grecji	Uczeń rozumie: pojęcia: Chaos, Tartar, wyrocznia, Pytia Uczeń potrafi: przedstawić wyobrażenia Greków na temat życia po śmierci	Uczeń rozumie: rolę, jaką w greckiej religii odgrywała mitologia Uczeń potrafi: wytłumaczyć, w jakim celu Grecy korzystali z wyroczni

9. Na olimpijskim stadionie	Uczeń zna: • datę: 776 p.n.e. Uczeń rozumie: • pojęcia: igrzyska olimpijskie, olimpiada Uczeń potrafi: • wskazać na mapie Olimpię • przedstawić najważniejsze podobieństwa i różnice między igrzyskami rozgrywanymi w starożytności i współcześnie	Uczeń zna: • dyscypliny sportowe rozgrywane podczas starożytnych igrzysk olimpijskich Uczeń rozumie: • pojęcia: dyscypliny lekkoatletyczne, ciężka atletyka, wieniec oliwny Uczeń potrafi: • wymienić cechy starożytnych igrzysk olimpijskich • dostrzec na przykładzie igrzysk olimpijskich wpływ starożytności na współczesność	Uczeń zna: • zasady obowiązujące zawodników uczestniczących w starożytnych igrzyskach olimpijskich Uczeń potrafi: • przedstawić zasady organizacji igrzysk	Uczeń rozumie: • pojęcia: pokój boży, atleci • cele wychowania starożytnych Greków Uczeń potrafi: • wskazać budowlę odnoszące się do sportowego i religijnego charakteru igrzysk	Uczeń rozumie: • pojęcia: gimnazjon, stadion • rolę i charakter igrzysk organizowanych w starożytnej Grecji Uczeń potrafi: • przedstawić przebieg igrzysk olimpijskich
10. Co zawdzięczamy starożytnym Grekom?	Uczeń zna: • postacie: Fidiasza, Homera Uczeń rozumie: • pojęcia: Akropol, Partenon, tragedia, komedia Uczeń potrafi: • opisać wygląd ateńskiego Akropolu • wskazać różnice między grecką tragedią a komedią	Uczeń zna: • postać: Sokratesa Uczeń rozumie: • pojęcia: filozofia, filozofowie przyrody • co oznacza stwierdzenie Sokratesa: <i>Wiem, że nic nie wiem</i> Uczeń potrafi: • przedstawić dokonania Greków w dziedzinie architektury i teatru • wyjaśnić, czym zajmowali się pierwsi filozofowie • dostrzec wpływ kultury starożytnej Grecji na współczesną kulturę	Uczeń rozumie: • pojęcie: maska Uczeń potrafi: • opisać wygląd starożytnego teatru greckiego • wskazać wyrazy pochodzenia greckiego obecne we współczesnym języku polskim	Uczeń zna: • postacie: Myrona, Sofoklesa, Archimedes, Hipokratesa Uczeń potrafi: • opowiedzieć o okolicznościach narodzin teatru • wymienić najważniejsze osiągnięcia naukowe starożytnych Greków • ocenić dokonania starożytnych Greków	Uczeń potrafi: • streścić <i>Iliadę</i> i <i>Odyseję</i> • omówić działalność Sokratesa

Starożytna Grecja (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
11. Od republiki do cesarstwa	Uczeń zna: • daty: 753 p.n.e., ok. 500 p.n.e. • postacie: Juliusza Cezara, Oktawiana Augusta Uczeń rozumie: • pojęcia: Imperium Rzymskie, legion, imperium, republika, cesarstwo Uczeń potrafi: • zlokalizować na mapie Italię i Rzym • zlokalizować w czasie okres istnienia monarchii w Rzymie	Uczeń zna: • bohaterów mitów rzymskich: Romulusa i Remusa Uczeń rozumie: • pojęcia: zgromadzenia ludowe, konsulowie, senat, senatorowie, trybun ludowy, prawo weta Uczeń potrafi: • określić zasięg terytorialny Imperium Rzymskiego w II w. n.e. • wymienić elementy uzbrojenia rzymskiego legionisty	Uczeń zna: • daty: 49 p.n.e., 30 p.n.e. • legendę o założeniu Rzymu Uczeń rozumie: • pojęcie: arystokracja Uczeń potrafi: • opowiedzieć o organizacji armii rzymskiej	Uczeń potrafi: • przedstawić organizację republiki rzymskiej • przedstawić organizację cesarstwa rzymskiego	Uczeń rozumie: • różnice w sposobie rządzenia państwem w okresie istnienia republiki i cesarstwa Uczeń potrafi: • porównać republikę rzymską i demokrację ateńską

12. Społeczeństwo antycznego Rzymu	Uczeń potrafi: • przedstawić warunki życia mieszkańców starożytnego Rzymu	Uczeń potrafi: • przedstawić stosunek Rzymian do niewolników	Uczeń zna: • różne grupy wchodzące w skład społeczeństwa rzymskiego Uczeń rozumie: • pojęcia: proletariusze, niewolnik, wyzwoleniec, arystokraci Uczeń potrafi: • określić pozycję arystokratów i proletariuszy oraz niewolników i wyzwoleńców w rzymskim społeczeństwie	Uczeń zna: • uprawnienia kobiety i mężczyzny w rzymskiej rodzinie Uczeń potrafi: • wymienić najważniejsze informacje na temat trybu życia arystokratów, proletariuszy, niewolników i wyzwoleńców • opowiedzieć o życiu rzymskiej rodziny	Uczeń potrafi: • opowiedzieć o wyglądzie Rzymu w starożytności
13. Osiągnięcia starożytnych Rzymian	Uczeń rozumie: • pojęcia: Forum Romanum, akwedukt, amfiteatr, igrzyska, gladiator, amfiteatr Flawiuszów (Kolosium) Uczeń potrafi: • wyjaśnić, do czego służyły amfiteatry i akwedukty	Uczeń zna: • przykłady rozwiązań architektonicznych stosowanych przez Rzymian Uczeń rozumie: • pojęcia: łuk architektoniczny, kopuła, Panteon, łuk triumfalny, termy, cyrk, łacina Uczeń potrafi: • wyjaśnić, do czego służyły termy i cyrki • dostrzec na przykładzie prawa rzymskiego i łaciny wpływ starożytności na współczesność	Uczeń rozumie: • pojęcia: bazylika, Circus Maximus, języki romańskie • znaczenie dróg w starożytnym Rzymie Uczeń potrafi: • opisać wygląd Forum Romanum • zinterpretować sformułowanie: <i>Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu</i>	Uczeń potrafi: • scharakteryzować osiągnięcia starożytnego Rzymu • przedstawić sposób budowy akweduktu • wyjaśnić, w jaki sposób Rzymianie budowali drogi	Uczeń zna: • postacie: Wergiliusza, Horacego, Owidiusza Uczeń potrafi: • przedstawić dokonania wybitnych przedstawicieli literatury rzymskiej

14. Narodziny chrześcijaństwa	Uczeń zna: • daty: 6 p.n.e., 30 n.e. • postać: Jezusa Chrystusa Uczeń rozumie: • pojęcia: tolerancja religijna, Ewangelia, chrześcijaństwo, Kościół, chrześcijanie Uczeń potrafi: • wskazać na mapie Palestynę • opowiedzieć o życiu i działalności Jezusa Chrystusa	Uczeń zna: • daty: 64, 313, 380 • wybranych bogów rzymskich i ich greckich odpowiedników Uczeń rozumie: • pojęcie: apostoł Uczeń potrafi: • wymienić główne cechy systemu wierzeń starożytnych Rzymian • przedstawić metody prześladowania pierwszych chrześcijan • zlokalizować obszary rozprzestrzeniania się chrześcijaństwa w III–V w.	Uczeń zna: • postacie: Nerona, Konstantyna Wielkiego Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego Żydzi i Rzymianie prześladowali pierwszych chrześcijan	Uczeń zna: • postacie: św. Pawła, św. Piotra Uczeń rozumie: • przyczyny, które spowodowały, że chrześcijaństwo przetrwało mimo prześladowań	Uczeń potrafi: • opowiedzieć o narodzinach chrześcijaństwa i jego rozpowszechnianiu się w czasach starożytnych
Antyczny Rzym (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

15. Cesarstwo bizantyjskie	Uczeń zna: • daty: 476, 1453 • postać: Justyniana I Wielkiego • podstawowe różnice między Kościołem katolickim i Kościołem prawosławnym Uczeń rozumie: • pojęcia: Bizancjum, wielka schizma wschodnia, Kościół katolicki, Kościół prawosławny • przyczyny rozłamu chrześcijaństwa Uczeń potrafi: • wskazać na mapie Konstantynopol • wymienić wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku zachodniego cesarstwa rzymskiego	Uczeń zna: • przyczyny podziału Imperium Rzymskiego na część zachodnią i wschodnią Uczeń rozumie: • pojęcia: Hagia Sophia, spór o pierwszeństwo w Kościele Uczeń potrafi: • umiejscowić w przestrzeni zasięg i zmiany terytorialne cesarstwa bizantyjskiego • wymienić największe osiągnięcia Bizancjum w dziedzinie kultury • opowiedzieć o dokonaniach Bizancjum w dziedzinie architektury	Uczeń zna: • datę: 1054 Uczeń rozumie: • pojęcia: Germanie, tzw. Kodeks Justyniana Uczeń potrafi: • opisać wygląd świątyni Hagia Sophia • scharakteryzować relacje między wschodnimi i zachodnimi chrześcijanami	Uczeń zna: • datę: 395 Uczeń rozumie: • pojęcia: „Nowy Rzym”, ikona, patriarcha, klątwa Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności upadku cesarstwa bizantyjskiego • przedstawić dokonania Justyniana Wielkiego • przedstawić okoliczności, w których doszło do wielkiej schizmy wschodniej	Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności powstania i rozwój Konstantynopola • ocenić postać Justyniana Wielkiego

16. Początki islamu	Uczeń zna: • datę: 622 • postać: Mahometa Uczeń rozumie: • pojęcia: Arabowie, islam, muzułmanin, Koran Uczeń potrafi: • wskazać na mapie Półwysep Arabski, Mekkę i Medynę • zlokalizować na mapie podboje dokonane przez Arabów od VII do IX w.	Uczeń zna: • zasady islamu • przykłady osiągnięć cywilizacji arabskiej Uczeń rozumie: • pojęcia: ramadan, dżihad (święta wojna) Uczeń potrafi: • opisać warunki naturalne panujące na Półwyspie Arabskim • opowiedzieć o podbojach arabskich • wskazać wyrazy pochodzenia arabskiego obecne we współczesnym języku polskim	Uczeń rozumie: • pojęcia: Al-Kaba, hidżra • rolę Arabów jako pośredników między cywilizacją Wschodu i Zachodu Uczeń potrafi: • scharakteryzować życie i wierzenia plemion arabskich przed VII w. • wyjaśnić, co zadecydowało o sukcesach podbojów arabskich • zlokalizować na mapie główne ośrodki polityczne Arabów • dostrzec wpływ kultury islamskiej na Europę	Uczeń rozumie: • pojęcia: kalif, kalifat • wpływ religii na politykę ekspansji prowadzoną przez Arabów Uczeń potrafi: • scharakteryzować system religijny stworzony przez Mahometa • opowiedzieć o osiągnięciach cywilizacji arabskiej	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, jak doszło do powstania islamu • dostrzec związki między islamem a judaizmem i chrześcijaństwem
17. Państwo Karola Wielkiego	Uczeń zna: • postać: Karola Wielkiego Uczeń rozumie: • pojęcie: odrodzenie karolińskie Uczeń potrafi: • wskazać na mapie zasięg Imperium Karolińskiego	Uczeń rozumie: • przyczyny, które skłoniły Chlodwiga do przyjęcia chrztu Uczeń potrafi: • wskazać na mapie pierwsze siedziby Franków • określić rolę chrześcijaństwa w umacnianiu państwa Franków • wyjaśnić, w czym przejawiało się odrodzenie karolińskie	Uczeń zna: • daty: 756, 800 • postacie: Chlodwiga, Pepina Krótkiego Uczeń potrafi: • opowiedzieć o podbojach dokonanych przez Karola Wielkiego • przedstawić okoliczności odnowienia zachodniego cesarstwa rzymskiego	Uczeń rozumie: • pojęcie: sztuki wyzwolone Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności utworzenia Państwa Kościelnego • scharakteryzować organizację państwa Karola Wielkiego	Uczeń rozumie: • znaczenie porozumienia między Pepinem Krótkim a papieżem dla losów obu tych przywódców Uczeń potrafi: • porównać Imperium Karolińskie ze starożytnym cesarstwem rzymskim • ocenić rolę Karola Wielkiego w rozwoju cywilizacji europejskiej

18. Nowe państwa w Europie	Uczeń zna: • datę: 843 • postać: Ottona I • postanowienia traktatu w Verdun Uczeń rozumie: • pojęcie: Słowianie Uczeń potrafi: • zlokalizować na mapie państwa powstałe w wyniku postanowień traktatu w Verdun • wymienić państwa słowiańskie utworzone w X w.	Uczeń rozumie: • pojęcia: możnowładca, Święte Cesarstwo Rzymskie Uczeń potrafi: • zlokalizować na mapie obszary wchodzące w skład Świętego Cesarstwa Rzymskiego • zlokalizować na mapie nowe państwa powstałe w Europie od IX w.	Uczeń zna: • datę: 962 • postacie: Lotara, Karola Łysego, Ludwika Niemieckiego • największe zagrożenia dla wczesno-średniowiecznej Europy Uczeń rozumie: • pojęcie: Normanowie Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności rozpadu monarchii Karola Wielkiego • opowiedzieć o dokonaniach Ottona I	Uczeń zna: • datę: 955 Uczeń potrafi: • przedstawić sytuację polityczną w Europie od II połowy IX w. • przedstawić okoliczności powstania Świętego Cesarstwa Rzymskiego • scharakteryzować relacje między Słowianami a władcami niemieckimi	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, jak doszło do powstania Królestwa Niemiec i Królestwa Węgier
19. Walka cesarza z papieżem	Uczeń zna: • postacie: Grzegorza VII, Henryka IV • postanowienia ugody w Wormacji Uczeń rozumie: • pojęcie: inwestytura • istotę sporu o inwestyturę Uczeń potrafi: • przedstawić poglądy Grzegorza VII na temat pozycji papieża w Europie • przedstawić poglądy Henryka IV na temat pozycji cesarza w Europie	Uczeń zna: • datę: 1122 Uczeń rozumie: • istotę sporu między Grzegorzem VII a Henrykiem IV Uczeń potrafi: • wyjaśnić, jaki wpływ na pozycję papieża i cesarza w Europie miał spór o inwestyturę	Uczeń zna: • daty: 1059, 1077 Uczeń rozumie: • pojęcie: konklawe Uczeń potrafi: • scharakteryzować sytuację panującą we wczesno-średniowiecznym Kościele	Uczeń rozumie: • pojęcia: pastorał, reforma kluniacka, kardynał, antypapież Uczeń potrafi: • wyjaśnić założenia reformy kluniackiej	Uczeń potrafi: • przedstawić relacje między papieżem a cesarzem do X w. • opisać przebieg sporu o inwestyturę

20. Wyprawy krzyżowe	Uczeń zna: postać: Urbana II nazwy zakonów rycerskich utworzonych przez krzyżowców Uczeń rozumie: pojęcia: krucjata (wyprawa krzyżowa), zakon rycerski cele istnienia zakonów rycerskich Uczeń potrafi: wskazać na mapie państwa założone na Bliskim Wschodzie przez krzyżowców	Uczeń zna: daty: 1095, 1096, 1099 Uczeń rozumie: pojęcie: Turcy seldżuccy znaczenie Jerozolimy dla wyznawców trzech wielkich religii monoteistycznych Uczeń potrafi: wyjaśnić przyczyny krucjat przedstawić skutki wypraw krzyżowych	Uczeń rozumie: pojęcie: krzyżowiec Uczeń potrafi: przedstawić przebieg pierwszej krucjaty	Uczeń zna: daty: 1204, 1291 Uczeń rozumie: pojęcie: rekonkwista Uczeń potrafi: wyjaśnić okoliczności, w jakich Jerozolima i Palestyna znalazły się w rękach Turków seldżuckich wyjaśnić, co wydarzyło się na synodzie w Clermont	Uczeń potrafi: scharakteryzować organizację państw założonych przez krzyżowców przedstawić przebieg i skutki czwartej wyprawy krzyżowej
Czasy średniowiecza (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

21. Feudalna Europa	Uczeń zna: • stany średniowiecznego społeczeństwa Uczeń rozumie: • pojęcia: stan, rycerstwo, lenno, senior, wasal, feudalizm Uczeń potrafi: • przedstawić prawa oraz obowiązki seniora i wasala	Uczeń zna: • ramy chronologiczne feudalizmu • podstawowe zasady obowiązujące w systemie feudalnym Uczeń rozumie: • pojęcia: suzeren, poddany, hołd lenny, inwestytura, rozdrobnienie feudalne • zasady, na jakich opierała się organizacja społeczeństwa średniowiecznej Europy Uczeń potrafi: • przedstawić zależności społeczne oparte na prawie lennym	Uczeń rozumie: • pojęcie: ciężkozbrojny Uczeń potrafi: • określić cechy charakterystyczne feudalizmu • wyjaśnić, jak przebiegała uroczystość nadania lenna	Uczeń rozumie: • wpływ feudalizmu na sytuację polityczną, gospodarczą i społeczną średniowiecznej Europy Uczeń potrafi: • przedstawić proces kształtowania się rycerstwa	Uczeń potrafi: • ocenić funkcjonowanie systemu feudalnego
22. Na rycerskim zamku	Uczeń rozumie: • pojęcia: rycerz, rycerz bez skazy Uczeń potrafi: • przedstawić cechy charakterystyczne wzoru osobowego średniowiecznego rycerza	Uczeń zna: • najważniejsze elementy zabudowy średniowiecznego zamku Uczeń rozumie: • pojęcia: turniej rycerski, rozejm boży, pasowanie na rycerza Uczeń potrafi: • wyjaśnić, jakie były cele organizowania turniejów rycerskich	Uczeń zna: • elementy uzbrojenia średniowiecznego rycerza Uczeń rozumie: • pojęcia: paż, giermek Uczeń potrafi: • opowiedzieć o przebiegu turnieju rycerskiego • wyjaśnić, jakie warunki należało spełnić, aby zostać rycerzem	Uczeń rozumie: • rolę Kościoła w zmianie wizerunku średniowiecznego rycerza Uczeń potrafi: • scharakteryzować zamek średniowieczny • wyjaśnić, jakie warunki należało spełnić, aby zostać rycerzem • przedstawić wychowanie dziewczynek w średniowieczu i pozycję kobiety w średniowiecznym społeczeństwie	Uczeń potrafi: • opowiedzieć, jak wyglądała uroczystość pasowania na rycerza

23. Średniowieczni mieszczanie i chłopci	Uczeń zna: • najważniejsze budowlę średniowiecznego miasta • główne zajęcia mieszkańców średniowiecznych miast • rodzaje prac wykonywanych przez średniowiecznych chłopów Uczeń rozumie: • pojęcia: mury miejskie, rynek, ratusz, mieszczanin, cech Uczeń potrafi: • wyjaśnić, czym różniło się średniowieczne miasto od średniowiecznej wsi	Uczeń zna: • grupy społeczne zamieszkujące średniowieczne miasto Uczeń rozumie: • pojęcia: baszta, patrycjat, pospólstwo, plebs, rada miejska, pańszczyzna, dziesięcina Uczeń potrafi: • wyjaśnić, kto i w jaki sposób zarządzał średniowiecznym miastem • przedstawić pozycję chłopów na tle pozycji przedstawicieli innych stanów społecznych • wyjaśnić znaczenie cechów w życiu gospodarczym miasta	Uczeń rozumie: • pojęcia: prawa miejskie, sołtys Uczeń potrafi: • przedstawić warunki życia w średniowiecznym mieście • przedstawić warunki życia w średniowiecznej wsi	Uczeń rozumie: • pojęcia: czeladnik, majstersztyk Uczeń potrafi: • scharakteryzować mieszkańców średniowiecznego miasta i ich życie • scharakteryzować stan chłopski w średniowieczu	Uczeń potrafi: • opisać wygląd średniowiecznego miasta • porównać kulturę miejską z kulturą rycerską

24. Duchowieństwo i kultura średniowiecza	Uczeń zna: • nazwy największych zakonów w średniowiecznej Europie Uczeń rozumie: • pojęcia: średniowieczny uniwersalizm, benedyktyni, franciszkanie Uczeń potrafi: • wyjaśnić istotę średniowiecznego uniwersalizmu	Uczeń zna: • cechy charakterystyczne stylu romańskiego i stylu gotyckiego w architekturze Uczeń rozumie: • pojęcia: styl romański, styl gotycki, ostrołuki, uniwersytet Uczeń potrafi: • odróżnić styl romański od gotyckiego • podać przykłady budowli w stylu romańskim i gotyckim • wymienić miasta, w których powstały pierwsze uniwersytety	Uczeń zna: • ramy chronologiczne występowania stylu romańskiego i stylu gotyckiego w architekturze Uczeń rozumie: • pojęcie: zakon żebraczy Uczeń potrafi: • opisać wygląd klasztoru w Sankt Gallen • wyjaśnić przyczyny powstania uniwersytetów	Uczeń zna: • postacie: św. Benedykta, św. Franciszka z Asyżu • główne zalecenia reguły zakonnej benedyktynów Uczeń rozumie: • pojęcie: reguła • znaczenie religii i Kościoła w funkcjonowaniu średniowiecznego społeczeństwa Uczeń potrafi: • ocenić rolę uniwersytetów	Uczeń rozumie: • wkład benedyktynów w rozwój kultury średniowiecznej Europy Uczeń potrafi: • przedstawić główne założenia działalności średniowiecznych zakonów
Społeczeństwo średniowiecznej Europy (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

25. Początki Polski	Uczeń zna: • daty: 966, 972 • postaci: Mieszka I, Dobrawy • nazwy plemion zamieszkujących ziemie polskie w IX w. • legendy dotyczące początków państwa polskiego Uczeń rozumie: • pojęcia: Słowianie, Piastowie, Polanie Uczeń potrafi: • zlokalizować na mapie obszar państwa Polan oraz terytorium państwa Mieszka I na początku i pod koniec jego panowania • wymienić najważniejsze przyczyny chrztu Polski • wskazać na mapie Cedynię	Uczeń zna: • datę: ok. 960 • ramy chronologiczne panowania dynastii Piastów w Polsce Uczeń rozumie: • pojęcia: plemię, monarchia patrymonialna, drużyna • dlaczego o Polsce w X w. mówi się państwo Mieszka I • znaczenie przyjęcia chrztu przez Mieszka dla państwa polskiego Uczeń potrafi: • wyjaśnić, jakie zmiany w państwie i w społeczeństwie spowodował chrzest Mieszka • wymienić tereny podbite przez Mieszka I	Uczeń zna: • postać: Hodona • grupy społeczne zamieszkujące państwo Mieszka I Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w jakich okolicznościach władzę na ziemiach polskich przejęli Piastowie • przedstawić okoliczności przyjęcia chrztu przez Mieszka	Uczeń potrafi: • przedstawić organizację państwa Mieszka I	Uczeń potrafi: • przedstawić polityczne i militarne dokonania władcy po przyjęciu chrztu

26. Polska Bolesława Chrobrego	Uczeń zna: • daty: 1000, 1025 • postaci: Bolesława Chrobrego, biskupa Wojciecha • decyzje dotyczące organizacji kościelnej w Polsce podjęte przez papieża Uczeń rozumie: • pojęcie: zjazd gnieźnieński Uczeń potrafi: • opowiedzieć o zjeździe gnieźnieńskim • wskazać na mapie arcybiskupstwo i biskupstwa utworzone w Polsce w 1000 r.	Uczeń zna: • datę: 997 • postać: Ottona III Uczeń rozumie: • pojęcia: Prusowie, wyprawa misyjna • znaczenie zjazdu gnieźnieńskiego dla rozwoju organizacji kościelnej i państwowej Uczeń potrafi: • wskazać na mapie tereny podbite przez Bolesława Chrobrego • przedstawić okoliczności koronacji królewskiej Bolesława Chrobrego	Uczeń zna: • daty: 1002–1018 Uczeń rozumie: • pojęcie: wojna podjazdowa • przyczyny, które skłoniły księcia Bolesława do zorganizowania wyprawy misyjnej do Prus Uczeń potrafi: • przedstawić wygląd i uzbrojenie wojownika należącego do drużyny książęcej • przedstawić rozwój terytorialny państwa Bolesława Chrobrego	Uczeń zna: • daty: 1004, 1018 Uczeń potrafi: • ocenić skutki zjazdu gnieźnieńskiego • przedstawić przyczyny, przebieg i skutki wyprawy na Kijów • ocenić polityczne znaczenie koronacji	Uczeń rozumie: • rolę i znaczenie drużyny książęcej Uczeń potrafi: • przedstawić przebieg i skutki wyprawy misyjnej biskupa Wojciecha • przedstawić przyczyny, przebieg i skutki wojen polsko-niemieckich w latach 1002–1018 • ocenić dokonania Bolesława Chrobrego
27. W najdawniejszej Polsce	Uczeń zna: • przykładowe obowiązki mieszkańców najdawniejszej Polski Uczeń potrafi: • wyjaśnić, jakie było przeznaczenie grodów w państwie pierwszych Piastów	Uczeń zna: • zadania drużyny książęcej Uczeń potrafi: • przedstawić organizację państwa polskiego w X i XI w. • przedstawić strukturę i zadania mieszkańców Polski w X i XI w.	Uczeń zna: • produkty wchodzące w skład jadłospisu mieszkańców Polski Uczeń rozumie: • zależności między księciem, drużyną a mieszkańcami w państwie Mieszka Uczeń potrafi: • opisać wygląd grodu na Ostrowie Lednickim	Uczeń potrafi: • przedstawić warunki życia mieszkańców Polski pierwszych Piastów • opisać życie i obyczaje mieszkańców Polski w X i XI w.	Uczeń potrafi: • scharakteryzować państwo pierwszych Piastów • ocenić wpływ chrztu i tworzenia się państwowości polskiej na życie mieszkańców państwa pierwszych Piastów

28. Upadek i odbudowa państwa	Uczeń zna: • datę: 1031 • postacie: Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela, biskupa Stanisława Uczeń potrafi: • wskazać przyczyny kryzysu państwa polskiego za panowania Mieszka II • przedstawić skutki powstania ludowego w Wielkopolsce i najazdu Brzetysława na ziemię polskie	Uczeń zna: • daty: 1038, 1058, 1076 Uczeń rozumie: • pojęcie: powstanie ludowe Uczeń potrafi: • synchronizować wydarzenia w Polsce z wydarzeniami w Europie Zachodniej w XI w. • przedstawić podłoże i konsekwencje konfliktu Bolesława Śmiałego z biskupem Stanisławem	Uczeń potrafi: • omówić sposób utrzymania wojska, który rozwinął się za panowania Kazimierza Odnowiciela • omówić zmiany terytorialne państwa pierwszych Piastów	Uczeń zna: • daty: 1039, 1079 • postać: Brzetysława Uczeń potrafi: • opisać sytuację na ziemiach polskich po śmierci Mieszka II • ocenić skutki polityki Bolesława Śmiałego w stosunku do cesarza Henryka IV	Uczeń potrafi: • scharakteryzować i ocenić dokonania Mieszka II, Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego
29. Polska Bolesława Krzywoustego	Uczeń zna: • datę: 1138 • postacie: Bolesława Krzywoustego, Anonima tzw. Galla • władców piastowskich rządzących Polską od X do XII w. Uczeń rozumie: • pojęcia: ustawa sukcesyjna, zasada senioratu, senior, dzielnica senioralna, dzielnice dziedziczne Uczeń potrafi: • wyjaśnić przyczyny wydania ustawy sukcesyjnej • wskazać na mapie dzielnice utworzone na mocy ustawy sukcesyjnej	Uczeń zna: • daty: 1108, 1109 • postacie: Władysława Hermana, Zbigniewa, Henryka V Uczeń potrafi: • przedstawić przyczyny sporu między Bolesławem a Zbigniewem i wyjaśnić, jaki był jego finał • wymienić żądania Henryka V wobec Bolesława • wskazać na mapie Głogów • przedstawić założenia ustawy sukcesyjnej • wskazać skutki wydania ustawy sukcesyjnej	Uczeń zna: • daty: 1079, 1102 • pojęcie: trybut Uczeń potrafi: • wskazać na mapie podział ziem polskich po śmierci Władysława Hermana • przedstawić charakter działań zbrojnych prowadzonych przez Bolesława w czasie wojny z Niemcami	Uczeń rozumie: • dlaczego Bolesław Krzywousty zdecydował się na odbycie publicznej pokuty po śmierci Zbigniewa Uczeń potrafi: • przedstawić przebieg wojny Bolesława Krzywoustego z Niemcami • przedstawić okoliczności podboju Pomorza	Uczeń potrafi: • wyjaśnić znaczenie Pomorza dla funkcjonowania gospodarki państwa polskiego • ocenić dokonania Bolesława Krzywoustego

Polska pierwszych Piastów (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					
30. Rozbicie dzielnicowe Polski	Uczeń zna: • daty: 1228, 1230 • postać: Konrada Mazowieckiego • ramy chronologiczne rozbicia dzielnicowego Polski Uczeń rozumie: • pojęcia: rozbicie dzielnicowe Polski, Krzyżacy (zakon krzyżacki) Uczeń potrafi: • wyjaśnić przyczyny i okoliczności pojawienia się Krzyżaków na ziemiach polskich • wskazać na mapie ziemię chełmińską	Uczeń zna: • postać: Władysława Wygnańca • przyczyny upadku zasady senioratu Uczeń rozumie: • pojęcie: Inflanty Uczeń potrafi: • wskazać na mapie ziemie utracone przez Polskę w okresie rozbicia dzielnicowego • przedstawić konsekwencje rozbicia dzielnicowego Polski	Uczeń zna • daty: 1190, 1283 Uczeń rozumie: • dlaczego pojawienie się Krzyżaków było zagrożeniem dla państwa polskiego Uczeń potrafi: • wskazać przejawy i skutki słabej obronności granic Polski w okresie rozbicia dzielnicowego • scharakteryzować działalność Krzyżaków prowadzoną na opanowanych terenach	Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności wygnania Władysława z Polski • opowiedzieć o roli Brandenburgii i celach politycznych tego państwa	Uczeń potrafi: • scharakteryzować okres rozbicia dzielnicowego • przedstawić rozwój terytorialny państwa krzyżackiego • ocenić skutki sprowadzenia zakonu krzyżackiego dla państwa polskiego

31. Polska w XIII wieku	Uczeń rozumie: • pojęcie: kolonizacja niemiecka Uczeń potrafi: • określić ramy czasowe kolonizacji niemieckiej • wskazać na mapie obszary objęte kolonizacją niemiecką • przedstawić skutki kolonizacji niemieckiej	Uczeń zna: • postać: Henryka Brodatego • podstawowe założenia lokacji na prawie niemieckim Uczeń rozumie: • pojęcia: czynsz, wolnizna, prawo składu • na czym polegała lokacja na prawie niemieckim Uczeń potrafi: • wskazać szanse i zagrożenia dla Polski i Polaków wynikające z pojawienia się dużej grupy ludności obcej językowo i kulturowo • wymienić towary sprzedawane przez mieszkańców Polski, a także sprowadzane do Polski ze Wschodu i z Zachodu	Uczeń rozumie: • pojęcie: gospodarka towarowo-pieniężna Uczeń potrafi: • przedstawić politykę Henryka Brodatego • wyjaśnić, jak doszło do powstania gospodarki towarowo-pieniężnej na ziemiach polskich	Uczeń rozumie: • przyczyny, które skłaniały osadników niemieckich do przybywania na ziemię polskie Uczeń potrafi: • scharakteryzować rozwój cywilizacyjny Śląska w XIII w. • dostrzec związki między rozwojem ruchu osadniczego a ożywieniem gospodarczym	Uczeń potrafi: • przedstawić sytuację gospodarczą miast i wsi w XIII w.

32. Dążenie do jedności państwa	Uczeń potrafi: wymienić przedstawicieli społeczeństwa polskiego, którzy popierali ideę zjednoczenia ziem polskich wyjaśnić, z jakich powodów niektóre grupy społeczeństwa popierały ideę zjednoczenia ziem polskich	Uczeń zna: datę: 1241 postać: Henryka Pobożnego Uczeń rozumie: pojęcie: Mongołowie (Tatarzy) Uczeń potrafi: porównać armię mongolską z europejskim rycerstwem	Uczeń zna: postać: Wincentego Kadłubka Uczeń rozumie: znaczenie klęski w bitwie pod Legnicą dla przebiegu procesu jednoczenia ziem polskich Uczeń potrafi: opowiedzieć o przebiegu bitwy pod Legnicą opisać uzbrojenie wojownika mongolskiego	Uczeń zna: daty: 1238, 1240 postać: Czyngis-chana Uczeń potrafi: przedstawić okoliczności, przebieg i skutki najazdu Mongołów na ziemie polskie scharakteryzować rolę Kościoła w procesie jednoczenia ziem polskich	Uczeń potrafi: ocenić rolę Kościoła w utrzymaniu jedności ziem polskich
33. Zjednoczona Polska	Uczeń zna: datę: 1320 postać: Władysława Łokietka Uczeń potrafi: wskazać na mapie ziemie zajęte przez Władysława Łokietka i pozostające poza granicami państwa	Uczeń zna: daty: 1296, 1300, 1308, 1309, 1331 postać: Przemysła II Uczeń rozumie: pojęcie: rzeź Gdańska Uczeń potrafi: wyjaśnić, jak doszło do śmierci Przemysła II wskazać na mapie zasięg terytorialny państwa Przemysła II wymienić etapy jednoczenia ziem polskich przez Władysława Łokietka	Uczeń zna: daty: 1295, 1305, 1327–1332 postać: Wacława II Uczeń rozumie: pojęcia: starosta, proces w Inowrocławiu Uczeń potrafi: przedstawić okoliczności koronacji królewskiej Przemysła II scharakteryzować rządy Wacława II	Uczeń potrafi: scharakteryzować relacje polsko-krzyżackie w latach 1308–1309 oraz w latach 1320–1332	Uczeń potrafi: ocenić panowanie Władysława Łokietka

34. Polska Kazimierza Wielkiego	Uczeń zna: • daty: 1333, 1364, 1370 • postać: Kazimierza Wielkiego Uczeń rozumie: • pojęcia: uniwersytet, zjazd monarchów w Krakowie Uczeń potrafi: • wskazać na mapie zmiany terytorialne państwa polskiego w okresie panowania Kazimierza Wielkiego • wyjaśnić przyczyny założenia Akademii Krakowskiej	Uczeń zna: • datę: 1343 • najważniejsze zagrożenia zewnętrzne państwa polskiego po 1333 r. • postanowienia pokoju w Kaliszu Uczeń rozumie: • pojęcia: pokój wieczysty w Kaliszu, tolerancja religijna Uczeń potrafi: • wyjaśnić rolę Kazimierza Wielkiego w tworzeniu pozycji Polski w Europie	Uczeń zna: • wyrok sądu papieskiego w Warszawie Uczeń rozumie: • pojęcia: proces w Warszawie, statuty praw Uczeń potrafi: • przedstawić dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie obronności kraju	Uczeń zna: • daty: 1339, 1340 Uczeń potrafi: • scharakteryzować pozycję międzynarodową Polski na początku panowania Kazimierza Wielkiego • omówić dokonania Kazimierza Wielkiego w polityce wewnętrznej	Uczeń potrafi: • scharakteryzować zmiany struktury społecznej i wyznaniowej na ziemiach polskich po zajęciu Rusi Halickiej • ocenić dokonania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie polityki wewnętrznej i zagranicznej
Polska rozbita na dzielnice i zjednoczona (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

35. Unia Polski z Litwą	Uczeń zna: • daty: 1370, 1385, 1386 • postaci: Jadwigi Andegaweńskiej, Władysława Jagiełły • postanowienia umowy o unii zawartej w Krewie Uczeń rozumie: • pojęcie: unia personalna Uczeń potrafi: • wyjaśnić przyczyny unii polsko-litewskiej • wskazać na mapie państwo polsko-litewskie po zawarciu unii	Uczeń zna: • datę: 1384 • postać: Ludwika Węgierskiego • wrogów Wielkiego Księstwa Litewskiego Uczeń rozumie: • korzyści wynikające z unii dla Polski i dla Wielkiego Księstwa Litewskiego Uczeń potrafi: • wyjaśnić okoliczności zawarcia unii personalnej między Polską i Węgrami • wskazać na mapie państwo polsko-węgierskiej powstałe w wyniku unii personalnej oraz Wielkie Księstwo Litewskie	Uczeń zna: • datę: 1400 Uczeń rozumie: • pojęcie: Uniwersytet Jagielloński Uczeń potrafi: • wyjaśnić przyczyny nadania przez Ludwika Węgierskiego przywileju polskiemu rycerstwu • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do odnowienia Akademii Krakowskiej	Uczeń rozumie: • pojęcie: bojarzy Uczeń potrafi: • przedstawić dokonania Ludwika Węgierskiego jako króla Polski • przedstawić najważniejsze problemy Wielkiego Księstwa Litewskiego w XIV w.	Uczeń potrafi: • ocenić znaczenie odnowienia Akademii Krakowskiej

36. Wielka wojna z zakonem krzyżackim	Uczeń zna: • daty: 1409–1411, 15 VII 1410, 1411 • siły walczące w bitwie pod Grunwaldem po stronie polsko-litewskiej oraz krzyżackiej • postanowienia pierwszego pokoju toruńskiego Uczeń rozumie: • pojęcia: wielka wojna, pierwszy pokój toruński Uczeń potrafi: • wskazać na mapie Grunwald • wskazać na mapie miejsca związane z postanowieniami pierwszego pokoju toruńskiego	Uczeń rozumie: • znaczenie polsko-litewskiego zwycięstwa pod Grunwaldem Uczeń potrafi: • wyjaśnić przyczyny konfliktu polsko-krzyżackiego za panowania Władysława Jagiełły • wyjaśnić okoliczności wybuchu wielkiej wojny z zakonem krzyżackim	Uczeń potrafi: • przedstawić relacje między Polakami i Litwinami a Krzyżakami po zawarciu unii • dostrzec dysproporcje między zwycięstwem grunwaldzkim a postanowieniami pierwszego pokoju toruńskiego • wyjaśnić przyczyny klęski Krzyżaków pod Grunwaldem	Uczeń rozumie: • dlaczego unia polsko-litewska negatywnie odbiła się na sytuacji politycznej zakonu krzyżackiego Uczeń potrafi: • opisać wygląd zamku krzyżackiego w Malborku • przedstawić przebieg bitwy pod Grunwaldem	Uczeń potrafi: • ocenić skutki wielkiej wojny dla państwa polsko-litewskiego oraz dla zakonu krzyżackiego

37. Synowie Jagielly	Uczeń zna: • daty: 1454, 1466 • postaci: Władysława Warneńczyka, Kazimierza Jagiellończyka • okres, w którym istniała w Polsce monarchia dziedziczna • postanowienia drugiego pokoju toruńskiego Uczeń rozumie: • pojęcia: monarchia dziedziczna, monarchia elekcyjna, wojna trzynastoletnia, drugi pokój toruński, lenno, Prusy Zakonne, Prusy Królewskie • charakter monarchii Jagiellonów Uczeń potrafi: • wskazać na mapie tereny odzyskane przez Polskę w wyniku wojny trzynastoletniej	Uczeń zna: • daty: 1444, 1453 Uczeń rozumie: • pojęcia: Związek Pruski, inkorporacja, pospolite ruszenie • charakter monarchii Jagiellonów Uczeń potrafi: • wymienić przyczyny wybuchu wojny z Krzyżakami	Uczeń zna: • datę: 1440 Uczeń rozumie: • pojęcia: Turcy osmańscy, wojsko najemne Uczeń potrafi: • lokalizować na mapie imperium Turków osmańskich i państwa zagrożone ich najazdem • przedstawić przebieg wojny trzynastoletniej	Uczeń zna: • daty: 1434, 1447, 1462 Uczeń rozumie: • znaczenie klęski warneńskiej dla unii Polski z Węgarami oraz z Litwą Uczeń potrafi: • wyjaśnić, na czym polegało zagrożenie tureckie w Europie w XV w. • przedstawić okoliczności zawarcia drugiej unii Polski z Węgarami • wyjaśnić okoliczności klęski w bitwie pod Warną • zanalizować przyczyny i skutki wystąpienia Związku Pruskiego przeciw Krzyżakom	Uczeń potrafi: • przedstawić przebieg wojny z Turcją • ocenić znaczenie odzyskania Pomorza Gdańskiego i ujścia Wisły dla dalszego rozwoju państwa polskiego

38. Od rycerstwa do szlachty	Uczeń zna: • stany sejmujące w sejmie walnym oraz ich uprawnienia Uczeń rozumie: • pojęcia: przywilej, szlachta, przywilej szlachecki, posłowie, sejm walny Uczeń potrafi: • wyjaśnić wpływ przywilejów na pozycję króla w Polsce	Uczeń zna: • treść przywilejów koszyckiego i cerekwicko-nieszawskiego oraz wydanych w Czerwińsku, Jedlni i Krakowie • treść konstytucji <i>Nihil novi</i> Uczeń rozumie: • pojęcia: przywilej koszycki, przywilej cerekwicko-nieszawski, sejmiki szlacheckie, sejm walny, monarchia stanowa • przyczyny słabości miast i mieszczaństwa w Polsce Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego wykształciła się polityczna reprezentacja stanu szlacheckiego • wyjaśnić, dlaczego w Polsce nie doszło do wykształcenia się monarchii stanowej	Uczeń zna: • daty: 1374, 1422, 1430, 1433, 1454, 1505 Uczeń rozumie: • pojęcie: konstytucja (ustawa sejmowa) • wpływ przywilejów na proces przekształcania się rycerstwa w szlachtę • relacje między instytucjami sprawującymi władzę w Polsce Uczeń potrafi: • opisać wygląd XVI-wiecznych przedstawicieli stanu szlacheckiego • opisać wygląd XVIII-wiecznego dworu szlacheckiego	Uczeń rozumie: • pojęcie: ustrój monarchiczno-szlachecki • związek między nadawanymi szlachcie przywilejami a jej rosnącą pozycją polityczną w państwie • znaczenie uchwalenia konstytucji <i>Nihil novi</i> Uczeń potrafi: • scharakteryzować rozwój uprawnień stanu szlacheckiego • wyjaśnić organizację oraz sposób działania sejmu walnego	Uczeń rozumie: • rolę i znaczenie szlachty w kształtowaniu ustroju Polski Uczeń potrafi: • opisać sposób funkcjonowania sejmików szlacheckich • przedstawić okoliczności wykształcenia się sejmu walnego • scharakteryzować ustrój Polski od XVI do XVIII w. • ocenić wpływ rosnącej pozycji szlachty na pozycję króla i innych stanów społecznych

39. Polska i Litwa w XV wieku	Uczeń zna: postać: Mikołaja Kopernika Uczeń rozumie: pojęcie: tolerancja religijna Uczeń potrafi: przedstawić dokonania Mikołaja Kopernika	Uczeń zna: postacie: Wita Stwosza, Pawła Włodkowica, Jana Długosza główne narodowości i wyznania w Polsce średniowiecznej Uczeń rozumie: przyczyny istnienia tolerancji religijnej w Polsce Uczeń potrafi: przedstawić dorobek kultury schyłku średniowiecza w Polsce przedstawić dokonania Pawła Włodkowica i Jana Długosza	Uczeń rozumie: pojęcia: szkoła parafialna, szkoła katedralna Uczeń potrafi: porównać rozwój cywilizacyjny ziem polskich i Europy Zachodniej w średniowieczu opisać wygląd ołtarza Wita Stwosza scharakteryzować działalność Akademii Krakowskiej w okresie późnego średniowiecza	Uczeń zna: sytuację przedstawicieli innych religii i wyznań w Europie Zachodniej Uczeń rozumie: pojęcie: stypendium Uczeń potrafi: przedstawić strukturę i funkcjonowanie średniowiecznego szkolnictwa scharakteryzować społeczeństwo Polski późnego średniowiecza	Uczeń potrafi: ocenić rolę Kościoła w systemie edukacji w średniowieczu
Polska i Litwa (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					